

20.12.2017

Työ- ja elinkeinoministeriö

Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi työttömyysturvalain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta (TEM069:00/2017)

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi otsikossa mainitussa asiassa.

Yhteisjärjestö pitää esityksen tavoitetta ja keinoja kannustaa työttömiä parantamaan työllistymismahdollisuuksiaan opiskelemalla periaatteessa kannatettavana.

Yhteisjärjestö kiinnittää huomiota siihen, että esitetyillä rajauksilla muutos kohdistuu vain hyvin pieneen joukkoon työnhakijoita. Hallituksen esityksen mukaan tällaisia henkilöitä on vuoden 2016 lukuihin perustuen arviolta vajaat 13 000 vuodessa, joista ansioturvan piirissä on arviolta vajaat 3 000. Toki esitetyt muutokset saattavat lisätä näitä lukuja, mutta tuskin ne nousevat kovin merkityksellisiksi.

Esitys sisältää joitakin harkinnanvaraisia elementtejä, jotka työnhakijan kannalta ovat aina ongelmallisia niiden ennakoimattomuuden vuoksi. Ensinnäkin TE-toimisto arvioi, onko kyseessä laissa tarkoitettu ammatillisia valmiuksia antava tai yritystoimintaa tukeva koulutus. Hallituksen esityksessä on kuitenkin todettu, että tarkoituksena on, että ulkopuolelle jäisivät vain selvästi harrastusluontoiset opinnot. Yhteisjärjestö pitää rajasta kannatettavana.

Toinen harkinnanvaraisuutta sisältävä kohta on työnhakijan kannalta ongelmallisempi. Saattaa olla, että työnhakijan on kesken opintoja päätettävä, saattaako hän opinnot loppuun vai vastaanottaa tarjolla olevan työn. Päätös on tehtävä sillä riskillä, että siitä seuraa korvaukseton määräaika. Hallituksen esityksessä todetaan, että korvauksetonta määräaikaa ei aseteta, jos opintojen loppuunsaattamisen arvioidaan olevan työnhakijan työllistymismahdollisuuksien kannalta tarkoituksenmukaisempaa. Työnhakijan on kuitenkin mahdotonta arvioida itse, milloin näin on. Ongelma korostuu, jos tarjottu työ on määräaikainen tai osa-aikainen ja opintojen loppuun saattaminen parantaisi työnhakijan mahdollisuuksia saada omien toiveiden mukainen toistaiseksi voimassa oleva kokoaikatyö. Yhteisjärjestö pitää tärkeänä, että TE-toimistoja ohjeistetaan asiassa tarkasti ja että opinnot aloittavia työnhakijoita informoidaan asiasta etukäteen yksityiskohtaisella ja konkreettisella tasolla.

20.12.2017

Esitys koskee myös kesken jääneitä opintoja, mutta pääsääntöisesti vain, jos opinnot ovat olleet keskeytyneinä vähintään vuoden. Näin ollen esimerkiksi ne korkeakoulu-opiskelijat, joiden opinnäytetyö on jäänyt tekemättä tai on kesken, voisivat saattaa opintonsa loppuun vasta, kun opinnot ovat olleet keskeytyneenä vähintään vuoden. Lisäksi opinnäytetyön loppuun saattamiseen kuuden kuukauden aika ei välttämättä riitä. Hallituksen esitys onkin riittämätön helpotus näissä tilanteissa, vaikka opinnäytetyön loppuun saattaminen parantaisi selvästi näiden työnhakijoiden työmarkkina-avalluuksia. Yhteisjärjestön käsityksen mukaan nämä tilanteet olisi pitänyt ottaa huomioon säännöstä valmisteltaessa.

Lopuksi Yhteisjärjestö pitää valitettavana sitä, että ne henkilöt, jotka ovat aiemmin saaneet enintään kuusi kuukautta kestäviin opintoihinsa korotusosan siinä tapauksessa, että opinnot on hyväksytty TE-toimiston tarveharkinnan jälkeen työttömyysetuudella tuetuiksi omaehtoisiksi opinnoiksi, menettävät etuudesta korotusosan. Parempi vaihtoehto olisi ollut, että nämäkin opinnot olisivat voineet olla jatkossakin omaehtoisia opintoja, jos edellytykset täyttyvät. Jos edellytykset eivät täytyisi, opintoja olisi voitu silti tukea perustasoisella etuudella.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Niina Jussila
toiminnanjohtaja
050 911 8511
niina.jussila@tyj.fi